

Begrazing in de Hobokense Polder

Wim Mertens

De Graspolder is later opgehoogd dan de rest van de Hobokense Polder. Het landschap is hier nog meer open. Natuurpunt Hobokense Polder tracht deze openheid te behouden. Met dat doel werden vroeger grote delen van de Graspolder gemaaid maar sinds 2001 doen we beroep op Galloway-runderen en Konik-paarden. Acht runderen en vier paarden zoeken het hele jaar door eten op een gebied van 25 ha.

Begrazing is niet enkel kosten besparend, het levert ook een zeer gevarieerd biotoop op. Kale bodem, zeer korte graslanden, hoger opschietende kruiden, struiken en bomen wisselen elkaar op zeer kleine schaal af. Vooral insecten vinden deze afwisseling erg aantrekkelijk, ze vinden er volop plekken om eten te zoeken, te verpozen, te zonnen, zich te verbergen...

Begrazing beïnvloedt de plantengroei. Lekkere plantensoorten die erg in trek zijn bij de grazers (meestal deze met een hoge voedingswaarde) worden het meest afgegraasd en blijven zeer kort (bijv. grassen) of verdwijnen zelfs (bijv. riet, lisdodde, Japanse duizendknoop). Andere plantensoorten nemen hun voorzorgen. Sommige blijven erg klein of hebben enkel bladeren die zeer laag bij de grond blijven (rozetplanten) waardoor runderen en paarden ze niet kunnen afeten. Andere hebben doorns of stekels (bramen, meidoorn, kaardenbol, distels), ook niet erg geliefd bij de grazers. Een derde groep zijn de giftige planten, de grazers weten perfect welke dat zijn en blijven er af. In augustus kleurt het begrazingsgebied bijvoorbeeld geel van het giftige Jacobs kruiskruid. Nog andere planten vinden de runderen gewoon niet lekker, bvb. de sterk ruikende watermunt. Een lekkere plantensoort kan het geluk hebben net naast een stekelige of giftige plant te groeien die hem dan bescherming kan bieden waardoor zijn overlevings- en ontwikkelingskansen verhogen.

De meeste boomsoorten, zeker als ze klein zijn, vallen onder de categorie lekkere planten en krijgen onder begrazing niet de kans uit te groeien tot volwassen bomen. Bovendien eten de paarden in de winter veel schors waardoor heel wat volwassen bomen afsterven. Op deze wijze wordt de openheid van het landschap bewaard. Na zeven jaar begrazing in de Graspolder lijkt het er op dat de verbossing niet echt wordt teruggedrongen. In de zomer beperken de grazers zich tot de best bereikbare en lekkerste hapjes. Die zijn te vinden in de graslanden en de centraal gelegen bosjes. De struwelen aan de rand groeien verder dicht doordat de dieren er enkel in de winter bij voedselschaarste eten zoeken.

Doordat de vegetatie op de meeste plaatsen tot tegen de grond wordt afgegraasd, zijn geschikte broedplaatsen voor vogels, die op of laag bij de grond broeden sterk afgenomen. Riet is dermate lekker dat het volledig verdwenen is en daarmee ook de rietvogels. De totale broedvogeldichtheid ligt hier dan ook lager dan elders in de polder, maar sommige vogelsoorten profiteren van de begrazing (groene specht, grote lijster, zomertortel, braamsluiper ...).

